

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z wniosku G.M.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
w Województwie [...]

o ustalenie niepełnosprawności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 29 maja 2019 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 29 września 2017 r., sygn. akt VIII Ua [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2. przyznaje adwokatowi P.P. od Skarbu Państwa - Sądu
Okręgowego w P. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych
powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług
tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. wyrokiem z dnia 29 września 2017 r. oddalił apelację wniesioną przez odwołującą się G.M. od wyroku Sądu Rejonowego [...] – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z dnia 2 grudnia 2015 r., oddalającego odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie [...] z dnia 26 czerwca 2014 r., którym utrzymano w mocy orzeczenie Powiatowego Zespołu do

Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 16 maja 2014 r. odmawiające wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Odwołująca się G.M. wniosła do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 29 września 2017 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, to jest art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 4 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, a także naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 224 § 1 k.p.c. i art. 227 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na oczywistą zasadność tego środka zaskarżenia. Zdaniem skarżącej, Sąd Okręgowy nie dokonał bowiem dogłębnej analizy art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 4 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnieniu osób niepełnosprawnych i nie rozważył, jaki wpływ na wynik dokonywania ustaleń co do stopnia niepełnosprawności ma kumulatywne wystąpienie kryteriów opisanych w art. 4 ust. 1 ustawy w opiniach biegłych lekarzy różnych specjalności. Skarżąca podniosła przy tym, że w niniejszej sprawie sporządzono kilka opinii dotyczących stanu jej zdrowia, a biegli lekarze różnych specjalności co do zasady potwierdzali problemy zdrowotne zgłaszane przez skarżącą; jednocześnie każdy z nich wskazywał na różny stopień dolegliwości. Co więcej, dwóch biegłych uznało, że skarżąca jest niezdolna do pracy, a inny biegły uznał, że potrzebuje stałej pomocy w samodzielnej egzystencji. Zdaniem skarżącej, Sąd Okręgowy winien był zatem wziąć pod uwagę wszystkie te kryteria łącznie i *de facto* zsumować skalę tych problemów. Powinien tego dokonać m.in. na podstawie bogatego materiału dowodowego w postaci dokumentacji medycznej przedkładanej przez skarżącą oraz na podstawie zeznań przez nią złożonych, gdyż poczynienie odrębnych ustaleń co do każdego ze schorzeń i ocena ich w sposób odseparowany wpływa zasadniczo na wynik postępowania.

Skarżąca podniosła też, że istotne dla sprawy jest dokonanie interpretacji przytoczonych przepisów prawa materialnego i wskazanie, czy o zaliczeniu do jednego stopnia niepełnosprawności decydującym kryterium jest wyłącznie rodzaj ustalonego schorzenia powodującego niepełnosprawność, czy też suma tych schorzeń (i dolegliwości wywoływane przez nie łącznie). Zasadne jest też pytanie,

czy przy dokonywaniu tej oceny Sąd powinien brać pod uwagę inne kryteria wymienione w art. 4 ustawy, tj. wymóg istnienia czasowej lub częściowej pomocy w samodzielnej egzystencji. U skarżącej wykryto szereg schorzeń, ustalono również, iż jest ona niezdolna do pracy oraz wymaga pomocy w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Wystąpiły zatem przesłanki do ustalenia znacznego stopnia niepełnosprawności wskazane w art. 4 ustawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby

dokonywania pogłębionej analizy jurystycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącej o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Wbrew odmiennemu stanowisku zaprezentowanemu w tym wniosku oraz jego uzasadnieniu, z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie przez Sąd drugiej instancji, stanowiących podstawę rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku, wcale nie wynikało bowiem, aby skarżąca została uznana za osobę niezdolną do pracy lub osobę wymagającą stałej pomocy w samodzielnej egzystencji. Wymaga przy tym podkreślenia, że wspomniane rozstrzygnięcie uwzględniało wyłącznie występujące u skarżącej schorzenia somatyczne. Było to efektem kategorycznego stanowiska samej skarżącej oraz reprezentującego ją następnie w postępowaniu sądowym profesjonalnego pełnomocnika, które wykluczało możliwość zaliczenia skarżącej do wyższego niż lekki stopnia

niepełnosprawności z powodu dolegliwości psychiatrycznych stwierdzonych w wyniku badania przeprowadzonego przez biegłych sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii. Zresztą, o ile biegli tych specjalności ocenili, że skarżąca jest całkowicie niezdolna do pracy, co uzasadnia zaliczenie jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, o tyle analogicznie jak pozostali wypowiadający się w sprawie biegli reprezentujący specjalności medyczne adekwatne do schorzeń somatycznych uznali, że stan zdrowia skarżącej nie powoduje, aby wymagała ona szczególnej pomocy w pełnieniu zwykłych ról społecznych oraz aby była niezdolna do samodzielnej egzystencji. Z kolei żaden z biegłych, których opinie były podstawą ustaleń faktycznych poczynionych w niniejszej sprawie, nie stwierdził, że skarżąca jest osobą niezdolną do pracy.

Sąd Najwyższy stoi zatem na stanowisku, że sugerowane w ocenianym wniosku kwalifikowane naruszenie przepisów powołanych w podstawie zaskarżenia pozostaje w jawnej sprzeczności z dokonanymi w niniejszej sprawie ustaleniami faktycznymi. Trzeba zaś podkreślić, że w myśl art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu musiałby uwzględnić te ustalenia przy rozpatrywaniu podniesionych w skardze zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżąca nie zdołała wykazać potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego też, opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 4 ust. 3 w związku z § 15 ust. 2 i § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu, orzekł jak w sentencji swojego postanowienia.